

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 11

*Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної конференції
“Правова держава: досвід, можливості,
механізми формування в сучасній Україні”,
м. Київ, МАУП, 24 квітня 2014 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2014

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 5 від 28.05.14)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
А. А. Ізнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
Ф. М. Медвідь, канд. філос. наук, проф.
О. В. Куроченко, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук, проф.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соціальних наук, проф.;
В. В. Утвенко, канд. іст. наук, доц.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук, проф;
М. В. Чечетов, д-р наук держ. упр., проф.;
Н. П. Ярош, д-р наук держ. упр.

Видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] /
МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 11: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Правова держава: досвід, можливості, механізми формування в сучасній Україні”, м. Київ, 24 квіт. 2014 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голова) [та ін.]. — 2014. — 362 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становленню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і суспільства.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

ЗМІСТ

Шконда В. В. Правова культура як детермінанта правової держави	7	Вакуліч Т. М. Ціннісний потенціал сім'ї як фактор національної безпеки	56
Шилов Ю. О. Генезис права й держави у світлі історії православної державності слов'ян.....	10	Вакуліч Т. М., Карачевська О. Л. Віктимність жінки як прояв залежної поведінки.....	63
Підпалій В. Л. Актуальні проблеми філософії права ..	13	Выровой В. И. Духовність в контексті соціального управління	66
Пригунов П. Я. Основні напрями та механізми реформування правоохоронних органів України	16	Головченко В. В. Критерії розмежування правових актів за ознаками їх нормативності.....	70
Юлдашев А. Х. Концепція реформування местної влади.....	19	Головченко В. В., Головченко О. В. Медична етика як потенційне джерело права.....	75
Заросило В. О. Щодо зміни системи охорони громадського порядку та громадської безпеки в Україні	27	Гольцов А. Г. Сучасний світовий порядок: міжнародно-правові проблеми забезпечення.....	80
Недюха М. П. Корупція як соціально-правова категорія.....	34	Колпаков В. М. Самоменеджмент як фактор формування управлінської еліти.....	84
Калашнікова Л. Є., Лисак Х. Є., Рильцев Є. В. Психосоціальні основи людини свідомої.....	39	Комаров В. А. Соціальна справедливість і пенсійне забезпечення в Україні	89
Александров Ю. В. Щодо інституту індивідуальної амністії.....	43	Костенко І. В. Особливості використання персональних даних в процесі інформаційно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів	94
Алієва-Барановська В. М. Проблеми нормативно-правового регулювання ЗЕД суб'єктів господарювання в умовах трансформаційних перетворень	45	Костенко І. В., Лужецький Р. Л. Проблеми насильства в сім'ї і заходи протидії такому насильству дільничним інспектором міліції	96
Бандурка А. С. Кібербулінг – новітня загроза інформаційній безпеці особи	49	Костюк Т. О. Формування державного апарату України в умовах становлення правової держави	99
Бірдул Л. В. Нормативно-правова база управління персоналом	52		

ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕД СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

Становлення і розвиток української державності, вип. 11, с. 45–48

Законодавство України про зовнішньоекономічну діяльність (ЗЕД) — комплексна підгалузь господарського законодавства України. Величезний правовий масив у понад 500 законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів потребує упорядкування, ліквідації недоліків та суперечностей. Недостатня увага приділялася розробці механізмів реалізації законодавства. Поширеним було зневажання техніко-юридичною стороною законотворчості.

Наукові праці, присвячені правовому регулюванню зовнішньоекономічної діяльності, розроблювались, зокрема, такими авторами, як: В. О. Голубєва, Д. Л. Задихайло, Г. Л. Знаменський, С. П. Коломацька, В. К. Мамутов, Д. І. Минюка, О. П. Подцерковний, А. В. Омелченко, В. Ф. Опришко, В. В. Поєдинок, Н. О. Саніахметова, В. В. Сергієнко, А. М. Сиротюк, Н. В. Тараба, В. В. Чайковська, В. С. Щербина, В. А. Юсупова, О. Х. Юлдашев та ін.

Нині вітчизняні суб'єкти господарювання у процесі здійснення зовнішньоекономічної діяльності стикаються, зокрема, з такими проблемами:

- неузгодженість правових норм основоположних нормативно-правових актів у сфері зовнішньоекономічної діяльності — Господарського кодексу України та Закону України “Про зовнішньоекономічну діяльність”, яка полягає у відмінності визначень поняття “зовнішньоекономічна діяльність”, що містяться в Господарському кодексі та Законі України “Про зовнішньоекономічну діяльність” (хоча в даному випадку принцип, яким закріплено “*lex specialis derogat lex generalis*” (спеціальний закон скасовує дію закону загального характеру), ще ніхто не відмінював). Тоді варто вважати, що визначення, яке надано в ГКУ, є більш актуальним і правильним. Адміністративно-господарські санкції Господарського кодексу України не корелюють із видами відповідальності, які передбачені Законом України “Про зовнішньоекономічну діяльність”;

- недотриманість принципу концептуальної єдності норм Закону України “Про зовнішньоекономічну діяльність” з нормами інших законів та підзаконних нормативно-правових актів, що стосуються регулювання ЗЕД;

- множинність підзаконних нормативно-правових актів, які, з одного боку, дублюються, а з другого — регулюють лише вузько спрямовані аспекти у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Наявність цих проблем також обумовлена і тим, що предмет правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності має комплексний міжгалузевий характер. Вона регулюється нормами господарського, конституційного, адміністративного, цивільного, фінансового, земельного, трудового та інших галузей права. Визначення місця та ролі зовнішньоекономічного права у системі права України дасть можливість чіткіше визначити шляхи подолання його проблем та його вдосконалення. Для розв'язання низки проблем різні дослідники пропонують різноманітні шляхи.

Як зазначає А. В. Омельченко [10, 182–187], для удосконалення процесу господарсько-правового забезпечення здійснення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктами господарювання в Україні необхідним є:

- системне вдосконалення законодавства з питань економічної політики держави;
- систематизація та ревізія законодавства;
- врахування існування міжнародних договорів України.

Під час аналізу подальших досліджень питання, що стосується проблематики господарсько-правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні, не можна оминути публікації і наукові дослідження, які були проведені А. М. Сиротю-

ком. Він у своїй статті “Проблеми законодавчого регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні” [12, 309–312] дійшов висновків:

- кількісно зовнішньоекономічна діяльність в Україні врегульована більш ніж достатньо;
- невизначеність норм законів та наявність суперечностей створюють умови для зловживань з боку недобросовісних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності;
- свобода зовнішньоекономічної діяльності де-факто має значно менший обсяг, ніж де-юре.

Загалом низка нормативних актів на час свого ухвалення була розрахована на регулювання ще не існуючих або малорозвинених суспільних відносин. Тому розв'язання цих проблем має бути єдиною теоретичною концепцією формування розвитку правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Деякими авторами і дослідниками цього питання було запропоновано ухвалити закон про зовнішньоекономічну діяльність у новій редакції, або прийняти новий, який би окремо стосувався державного регулювання зовнішньої торгівлі, або державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Новий закон про зовнішньоекономічну діяльність мав спрямовуватися на регулювання цивільно-правових відносин, зокрема, у сфері зовнішньої торгівлі, як один з основних видів ЗЕД, та економічного, науково-технічного співробітництва у спеціалізації і кооперації. Крім цього, національне законодавство має приводитися відповідно до норм та правил Світової організації торгів-

лі, Європейського Союзу. Варто конкретизувати сам нормативно-організаційний механізм реалізації ЗЕД в умовах трансформаційних перетворень, які стосуються як економічної, так і безпосередньо правової сфери. Слід звернути увагу та виявити суперечності у відповідній системі законодавства ще на рівні ключових, основоположних засад.

Як зазначила Н. М. Гаврилишин [9], для забезпечення ефективного включення України у світове господарство і міжнародне співробітництво першочергове значення має формування механізму зовнішньоекономічних зв'язків, його теоретична розробка та практичне впровадження у життя.

Отже, аналіз усіх наведених вище поглядів дає нам змогу обґрунтувати напрями подальшого вдосконалення правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні:

- необхідно узгодити правові норми основоположних нормативно-правових актів у сфері зовнішньоекономічної діяльності, — ГК України та Закону України “Про зовнішньоекономічну діяльність”, — з метою усунення суперечностей між ними та приведення законодавства у сфері ЗЕД відповідно до вимог ГАТТ/СОТ:

- слід системно вдосконалювати господарське законодавство у сфері зовнішньоекономічної діяльності шляхом інкорпорації його нормативно-правових актів за предметним критерієм (за ним можна було б виокремити у складі розд. 7 “Зовнішньоекономічна діяльність” Господарського кодексу України господарсько-правові інститути зовніш-

ньоекономічної діяльності, положення про господарські договори у сфері інтелектуальної власності тощо);

- доцільно забезпечити взаємну узгодженість положень Закону України “Про зовнішньоекономічну діяльність” із положеннями інших нормативно-правових актів, що регулюють цю сферу правовідносин між суб'єктами господарювання;

- потрібно розробити механізми дотримання принципу так званої правової економії у господарському регулюванні зовнішньоекономічної діяльності, що сприяло б зменшенню кількості нормативних актів з одних і тих самих питань у цій сфері.

Література

1. *Господарський кодекс України* від 16 січня 2003 р. № 436-IV // ВВР України. — 2003. — № 19. — Ст. 144.
2. *Конституція України*: станом на 20.03.2012 р.: відповідає офіц. тексту. — К.: Право-інформ, 2012. — 47 с.
3. *Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність”* від 16 квітня 1991 р. № 959-XII // Сайт Верховної Ради України. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. *Закон України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”* від 11.09.2003 р. № 1160-IV // ВВР України. — 2004. — № 9. — С. 259–279.
5. *Алієва-Барановська В. М.* Аналіз господарсько-правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання в Україні / В. М. Алієва-Барановська // Наше право. — 2013. — № 4. — С. 138–143.

6. *Алієва-Барановська В. М.* Право зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб.-довідник / В. М. Алієва-Барановська, Г. В. Бабіч, І. І. Дахно. — К.: Центр учбової літери, 2013. — 423 с.
7. *Алієва-Барановська В. М.* Осучаснення закону про зовнішньоекономічну діяльність / В. М. Алієва-Барановська // Юрид. Україна. — 2012. — № 9. — С. 62–67.
8. *Алієва-Барановська В. М.* Еволюція державного регулювання вітчизняної зовнішньоекономічної діяльності / В. М. Алієва-Барановська // Наук. пр. МАУП. — 2012. — № 3(34). — С. 17–24.
9. *Гаврилишин Н. М.* Механізм правового регулювання ЗЕД / Н. М. Гаврилишин // Вісник Буковинської держ. фінанс. акад. — 2010. — (Економічні науки: Зовнішньоекономічна діяльність. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.rusnauka.com/3_SND_2010/Economics/58066.doc.htm
10. *Омельченко А. В.* Шляхи вдосконалення та розвитку законодавства України про зовнішньоекономічну діяльність / А. В. Омельченко // Право України. — 2011. — № 7. — С. 182–187.
11. *Сергієнко В. В.* Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Конспект лекцій / В. В. Сергієнко, В. О. Горєв; Мін-во освіти і науки України, Харків. нац. екон. ун-т. — Х.: Вид. ХНЕУ, 2008. — 230 с.
12. *Сиротюк А. М.* Проблеми законодавчого регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні / А. М. Сиротюк // Інноваційна економіка. Наук. журн. — 2011. — № 4. — С. 309–312.
13. *Школьній Є. А.* Проблемні аспекти правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://legalactivity.com.ua>
14. *Щербина В. С.* Господарське право: Підруч. / В. С. Щербина; Мін-во освіти і науки України. — К.: Юрінком Інтер, 2012. — 597 с.